

דבר-תורה: רעיונות קצרים, משלים וסיפורים לפרשיות השבוע, מועדים ואירועים שונים

מאוצרו של הרב שלמה קזיוף הלוי

פרשת משפטים

קודם כל נדאג לעצמנו

"וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִּׂים לִפְנֵיהֶם". לאחר מתן תורה פותחת התורה את משפטי ה' דווקא בדיני עבד עברי מדוע?! והרי כל אחד מבני ישראל יצא עם מינימום עשרה חמורים טעונים בכסף וזהב מה להם ולדיני עבד כעת בשיא עשירותם?! התשובה היא: כי רק בני ישראל שכעת חשו מהי עבדות יוכלו להבין מה מרגיש העבד ולהזדהות עימו ואף לנהוג בו דרך כבוד.

שואלים המפרשים מה באה המילה "לפניהם" בפסוק ללמד אותנו? רבי חיים בן עטר זצ"ל בספרו אור החיים הקדוש, נתן הסבר ייחודי למילה הזו, וזה לשונו: "ולזה אמר "אשר תשים לפניהם", פירוש הגם כי דבר זה יש בו חסרון הרצון, שהקונה עבדו ימהר לשלחו אחר שש שנים, תשים הדברים לפניהם כי מצווה זו לזכות כל אחד מהם היא, כשיהיה עבד לא יעבוד בו לעולם, ובוזה יתרצה בדבר..."

המעשה הבא יסביר את דבריו של האור החיים הקדוש בצורה טובה: מסופר, ששר החינוך נאנק תחת קיצוצי האוצר בתקציב משרדו. בלית בררה הוא הזמין את שר האוצר לסיור במוסדות החינוך, וזה נענה להזמנה ובא בלוויות עוזרו האישי. שר החינוך הראה לעמיתו את המבנים המוזנחים, הציוד המיושן והסביר את הצורך המיידי בשיפוץ. השר ראה ושמע וכך אמר: "רוצה הייתי לעזור, אבל אין אפשרות – השמיכה קצרה לא ניתן לפרוץ את מסגרת התקציב". למחרת הזמין שר הבריאות את שר האוצר לסיור, והתמונה חזרה על עצמה: מנהל בית החולים התאונן על מחסור בכוח אדם, על ההזנחה במחלקת גריאטריה כמו כן העלה בפני השר את צורך במכשור חדיש ובתרופות נחוצות ותוספת תקציב משמעותית. שר האוצר שומע, ומורה לעוזרו הנאמן: "רשום! לאשר את התקנים הדרושים!, לרכוש את התרופות, לקנות את הציוד ולבנות אגפים נוספים בדחיפות!!!". הסיור אכן הניב פירות. בדרכם חזרה, העז העוזר ושאל: "מה קרה אדוני השר?! אמש הקשחת עמדות. אמרת שהשמיכה קצרה, שאסור לפרוץ את המסגרת. ואיך, לפתע פתאום, יש את כל הכסף הדרוש?! "אינך מבין?" השיב השר. "אני, בבית הספר כבר לא אלמד"... לבית חולים יש סבירות גבוהה שאגיע"... למעשה השר דאג לעצמו...

כך הוא העניין אצלנו. האור החיים מבאר שהתורה רומזת לנו שכדאי לנו לקיים את כל המשפטים והחוקים הכתובים בתורה, כגון דיני עבד עברי וכד', ואף אם איננו נכללים כרגע בקטגוריית העבדים ואין לנו שום הנאה מזכויות העבדים, אל לנו לשכוח שגלגל הוא שחוזר בעולם וה' זה משפיל וזה ירים, והיום אתה אולי אדון ויתכן שמחר תהיה עבד, והסבירות שמימוש חוקי העבדים יועיל גם לך בבוא היום שתצרך ח"ו.

הבה נדאג גם אנו לעצמינו נקיים תורה ומצוות באופן כזה שהבניין הנצחי בעולם הבא שנבנה אך ורק ממעשינו הטובים יעמוד על תילו בגאווה...

שבת שלום ומבורך

מצווה לצלם ולהפיץ בבית הכנסת ובעבודה